

روایت

علیرضاحدیدی

کارگران و رونق تولید

نامی که برای امسال تعیین شده است، به جهت اهمیتی است که مقام معظم رهبری برای مسئله تولید قائل هستند. اگر به نام‌گذاری چند سال اخیر توجه کنیم، می‌بینیم که تولید ملی همواره یکی از دغدغه‌های رهبری بوده است. واقعیت این است که همه چیز از تولید برمی‌آید. اگر تولید نباشد، کار و اشتغال و زندگی هم نیست. در واقع تولید منشأ همه آن چیزی است که ما در اقتصاد ملی می‌توانیم به آن افتخار کنیم و در پرتو آن به حیات ادامه دهیم.

رونق تولید در کشورهای توسعه‌یافته به‌درستی هدف‌گذاری می‌شود و برنامه‌ریزی دقیقی نیز برای همین منظور اعمال می‌شود.

در این مسئله شکی نیست که باید تولید در راس امور باشد. اشتغال، رفاه و آرامش و همچنین کاهش آسیب‌های اجتماعی از جمله دستاوردهای رونق تولید خواهد بود. طبیعتاً مقدمه تولید، سرمایه‌گذاری، اطمینان‌بخشی به سرمایه‌گذاران و رعایت سیاست‌های ناظر بر تولید است. این سیاست‌ها می‌تواند در بخش‌های اقتصاد، سیاست بین‌الملل، صادرات و واردات و همین طور فرهنگ لحاظ شود. به عبارت دیگر، ارتقای تولید ملی شامل پارامترها و شاخص‌های متعددی شود.

وقتی رهبری در خصوص تولید ملی صحبت می‌کنند، به این معناست که همه عوامل و مولفه‌های ناظر بر تولید ملی باید در خدمت تولید قرار گیرد که متشکل از مجموعه‌ای از مقررات و سیاست‌هایی است که باید به‌کار گرفته شود. حاصل رونق تولید این خواهد بود که مثلاً معضل بیکاری رفع می‌شود، و بنگاه‌هایی که مشکل فروش، نقدینگی، تکنولوژی و مسائلی از این دست دارند، می‌توانند بر مشکلات فائق آیند.

فراموش نکنیم وقتی ما صحبت از تولید ملی می‌کنیم منظور این نیست که هر آنچه تولید می‌شود باید هدف و نیاز جامعه داخل باشد، بلکه تولید باید در مقیاس‌های کلان و بین‌المللی رونق یابد. در پرتو مجموعه‌ای از سیاست‌ها، راهکارها، قوانین و مقررات و توجه جدی به تولید می‌توانیم از رکود موجود رهایی یابیم. متأسفانه تا به امروز توجه کافی و واقعی به بحث تولید و توسعه اقتصاد معطوف نشده است. با نگاهی گذرا به گذشته نزدیک اقتصاد کشور، متوجه می‌شویم که اغلب به بخش غیرتولیدی اقتصاد توجه شده است، نه بخش تولیدی. اگر به بخش تولید توجه می‌شد، در آن صورت با کاهش ارزش پول ملی یک کشور، قطعاً بنگاه‌های تولیدی بیش از پیش فعال می‌شدند تا مانع افت بیشتر ارزش پول ملی شوند و ارزشوری بیشتری را رقم بزنند. اما در کشور ما، کاهش ارزش پول ملی باعث رکود اقتصادی بیشتر شده است.

بنابراین نگاه سیاست‌مداران کلان کشور در حوزه اقتصادی باید متوجه رونق تولید باشد و اگر یک باور قدرتمند شکل نگیرد، به نظر می‌رسد توفیق چندانی در سال ۹۸ نخواهیم داشت. علاوه بر این، مشکلات عیدیه‌ای که در حوزه اقتصاد و سیاست بین‌الملل اعم از تحریم‌ها و تبعاتش با آن دست به گریبانیم نیز ممکن است مزید بر علت شود و کشور را در تنگناهای سخت‌تری فروبرد.

در این بین، نقش نیروی انسانی را به‌عنوان یک سرمایه اصلی نباید نادیده گرفت. در واقع تعصب نیروی کار در امر تولید و تلاش برای رقابت بر سر کیفیت، می‌تواند آینده روشن‌تری را در عرصه تولید رقم بزند.

نایب‌رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری

۱۰ آکتیو

اعطای وام پنج میلیون تومانی خرید لوازم منزل به مددجویان بهزیستی مناطق سیل‌زده

رئیس سازمان بهزیستی کشور از پرداخت تسهیلات به مددجویانی که خانه‌هایشان در پی سیل اخیر آسیب دیده و نیاز به بازسازی و تعمیر دارد، خبر داد. وحید قبادی‌دانا در گفت‌وگو با خبرنگاری «ایسنا» اشاره کرده که مسکن حدود چهار هزار خانوار مددجوی سازمان بهزیستی تخریب شده و مسکن ۱۴ هزار خانوار نیز نیاز به تعمیر دارد. به گفته این مقام مسئول، سازمان بهزیستی وام قرض الحسنه پنج میلیون تومانی به افرادی که آسیب جدی ناشی از سیل به زندگی‌شان وارد شده برای خرید لوازم منزل و به مددجویان سیل‌زده سرپرست خانوار نیز به منظور ساخت مسکن، ۱۰ میلیون تومان کمک بلاعوض پرداخت می‌کند.

ویس‌شتره

تشکل‌ها

نقش وزارت کار در رونق تولید

تولید را تسهیل کنیم، در واقع باید تلاش کنیم از سرمایه و تکنولوژی موجود استفاده بهینه کنیم و آرایش نیروها و منابع را به‌گونه‌ای انجام دهیم که بتوانیم تولید بیشتری با همین امکانات موجود انجام دهیم. اگر بازتخصیص منابع تولید به سهولت انجام شود، رونق تولید نیز دور از انتظار نخواهد بود. در این بین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هم می‌تواند نقش موثری در رونق تولید ایفا کند. ما در بخش روابط کار باید تسهیلگر باشیم و کمک کنیم که بنگاه‌ها بتوانند ماهیت و رویه‌های خود را به‌آسانی بازتعریف کنند. اگر خیلی سخت بگیریم، بنگاه‌ها نمی‌توانند در مواقع نیاز، تغییر شکل بدهند. و با ارائه آموزش، آن‌ها را در مسیر هدایت کند. این نیاز به آموزش‌های خاصی برای تغییر شغل دارند، کمک کند از طرف دیگر، بخش فنی و حرفه‌ای نیز می‌تواند به افرادی که نیاز به آموزش‌های خاصی برای تغییر شغل دارند، کمک کند و موضوع نیز می‌تواند تأثیر مستقیمی بر رونق تولید داشته باشد.

معاون اقتصادی و برنامه‌ریزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

یادداشت

علی سرزعیم

حوزه تولید در کشور ما با مشکلات عدیده‌ای مواجه است. در واقع تولید ایرانی بسیار آسیب‌پذیر شده، که در این راستا، تحریم‌ها هم مزید بر علت بوده است. بنابراین رویه‌های فعلی به‌گونه‌ای است که نمی‌توان در این عرصه، چشم‌انداز مطلوبی برای سال ۹۸، متصور بود. به همین دلیل سال ۹۸، سال رونق تولید نام‌گذاری شد تا عزم بیشتری جزم شود و برای رفع این مشکلات با قدرت و قوت بیشتری حرکت کرد.

رفع مشکلات حوزه تولید و به طور کلی اقتصاد، نیازمند بسترهای خاصی است که بخش عمده‌ای از این بسترها باید پیش از آغاز تحریم‌ها انجام می‌شد، چراکه در آن زمان فضای کسب‌وکار باز بود و محدودیت‌های امروزی بر اوضاع اقتصادی ما حاکم نبود. امکان ورود تکنولوژی‌های به‌روز و کارآمد مهیا

بود و به‌سادگی می‌توانستیم منابع را جابه‌جا کنیم. متأسفانه در آن شرایط فرصت غنیمت شمرده نشد و همین مسئله باعث شده که امروز، فشارهای سنگینی را متحمل شویم.

مشکل عمده‌ای که همواره در کشور وجود دارد این است که تخصیص منابع، به شکل بهینه انجام نمی‌شود، یعنی نیاز است که تخصیص منابع به شیوه بهتری انجام شود تا تولید و اقتصاد از وضعیت کنونی خارج شده و در مسیر پیشرفت قرار گیرد. سیستم‌های تولید کشور، به یک تخصیص منابع بد و غیربهینه عادت کرده است، بنابراین نیاز است این تخصیص به شیوه اصولی و درست اعمال شود تا چرخ اقتصاد کلان در مسیر درستی حرکت کند.

تحقق این امر با دو مشکل روبه‌روست: یکی مقاومت در برابر تغییر است که در همه سیستم‌ها مشاهده می‌شود. البته شرایط تحریمی حاکم در کشور هم این مسئله را تشدید می‌کند و به بروز فقر بیشتر در جامعه و ترس از مشکلات جدی‌تر، دامن

می‌زند. مشکل دوم، اصطکاک‌هایی است که در اقتصاد ما وجود دارد. مثلاً فرض کنید یک سوپرمارکت دارید، اما بعد از مدتی متوجه می‌شوید که اشتباه کرده‌اید و کاربری مغازه را به آرایشگری تغییر می‌دهید. در این شرایط، علاوه بر اینکه تخصیص منابع و سرمایه اتفاق افتاده و باعث اتلاف بخشی از این سرمایه شده، بحث دریافت مجوزهای جدید برای تغییر از یک شغل به شغل دیگر نیز اصطکاک زیادی را به همراه خواهد داشت که همین مسئله، فرد را از انجام تغییر بازمی‌دارد، چراکه بازتخصیص منابع به سهولت انجام نمی‌شود. این اصطکاک، همان مانعی است که به کرات در کلیت اقتصاد کشور هم شاهد آن هستیم.

در شرایط موجود که دست و بال اقتصاد بسته است و ارتباطات با جهان خارج به‌شدت محدود است، ورود سرمایه خارجی تقریباً غیرممکن شده است. در این شرایط باید تلاش کنیم اصطکاک را کاهش دهیم و فرآیند بازتخصیص منابع

فرصت‌ها و چالش‌های پیش‌روی «رونق تولید»

هم باید تدابیری در همین مسیر اتخاذ کنیم. تنظیم سیاست اقتصاد صادراتی، گمرک و تعرفه‌ها، همکاری‌های منطقه‌ای با کشورهای هم‌سوی نیز می‌تواند در مسیر رونق تولید تسهیلگر باشد. در این بین، سازمان تأمین اجتماعی یک نقش دوگانه در مواقع بحران دارد. رسالت اصلی سازمان تأمین اجتماعی، ارائه خدمات بیمه‌ای است که در شرایط بحران نیز به‌عنوان یک چتر ایمنی مطمئن می‌تواند در جامعه مطرح باشد و نقش مهمی ایفا کند. کره جنوبی هم تا قبل از بحران مالی اخیر جهانی، چندان به تأمین اجتماعی دولتی توجه نداشت، اما این کشور بعد از آن بحران مالی به این نتیجه رسید که در مواقع بحران، نظام تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی یکی از عوامل مهم در حمایت از جمعیت تحت پوشش و آسیب‌پذیر است و از آن مقطع به بعد با رویکرد دولتی به تقویت نظام تأمین اجتماعی خود پرداخت. سازمان تأمین اجتماعی هم می‌تواند یکی از عوامل مهم برای وحدت ملی، رونق تولید و تزریق امید در سطح جامعه باشد.

رئیس گروه تدوین سرمایه‌گذاری‌های سازمان تأمین اجتماعی

یادداشت

عباس کریم‌زاده

رونق اقتصادی در سطح ملی نیازمند تحقق پیش‌نیازهایی است. در این زمینه، قیمت پرنوسان برخی کالاها و خدمات در کشور ما مانع بزرگی محسوب می‌شود. زمانی که قیمت‌های نسبی کالاها در تعادل نیست، در آن صورت اگر مثلاً قیمت یک کالا در سطحی است که تولید آن کالا برای تولیدکننده به‌صرفه نیست، بنابراین نباید انتظار داشته باشیم که آن کالا تولید شود، بنابراین یکی از پیش‌نیازهای رونق تولید، اصلاح هزینه تولید است. یک فاکتور بسیار مهم دیگر در قیمت کالاها، ارزش دلار است، بنابراین یکی از موضوعات مهم در بحث رونق تولید، اصلاح قیمت واقعی ارز است. اگر این اتفاق نیفتد، نباید انتظار تحقق رونق تولید را داشت. فاکتور بعدی، بحث سطح عمومی دستمزدهاست. از زمان اجرای سیاست‌های تعدیل اقتصادی در زمان مرحوم آیت‌الله هاشمی، سطح دستمزدها واقعی نشد.

این مسئله متأسفانه حامل پیام کم‌اهمیت بودن نیروی کار در این بازه زمانی است. در زمان ثبات نسبی اقتصاد و پایداری قیمت‌ها، باید دستمزد نیروی کار را هم متناسب با قیمت‌های دیگر تحرک دهیم تا انتظار داشته باشیم که نیروی کار که یکی از عوامل مهم تولید است، انگیزه کافی برای تولید داشته باشد. تعیین سطح دستمزد عادلانه به‌قدری بر اهمیت است که می‌توان گفت تعیین دستمزد عادلانه برای طبقات متوسط و پایین، تأثیر مستقیمی نیز بر توسعه اقتصاد کشور می‌گذارد، چراکه اگر دستمزدها و قدرت خرید جامعه پایین باشد، سطح تقاضا نیز کاهش می‌یابد و در نتیجه تحرک برای عرضه و تولید هم وجود نخواهد داشت. بحث تحریم‌ها هم مسئله دیگری است که می‌تواند محدودیت‌های زیادی را بر فعالیت تولیدکننده‌ها اعمال کند. این مسئله، تأثیر منفی بر نرخ ارز می‌گذارد. قیمت کالاهای وارداتی را افزایش می‌دهد و متعاقباً بر قیمت تمام‌شده کالائ تأثیر می‌گذارد. از طرف دیگر در چنین شرایطی با محدودیت تقاضا هم مواجه هستیم که به‌دنبال این جریان، شاهد افت

تولید و افزایش رکود خواهیم بود، بنابراین مجموعه این عوامل باید مدیریت و کنترل شود تا باعث تحرک بخشی تولید شود. ما در حوزه اقتصاد نیاز داریم که یک بسته ویژه شامل کنترل نرخ ارز و ثبات قیمت‌های نسبی اثرگذار در هزینه‌های تولید داشته باشیم. همچنین برای رونق تولید باید از سیاست خارجی مان هم تنش زدایی شود تا تأثیر منفی در فرایند تولید نگذارد. نباید از خاطر برد که تحریم‌ها صادرات نفت را نشانه‌گیری کرده است و آمریکا به‌طور دائم تأکید دارد که صادرات نفت ایران را به صفر برساند که اگر محقق شود، نمی‌توانیم چشم‌انداز مطلوبی برای حوزه تولید متصور باشیم. با توجه به محدودیت‌های موجود، بحث نگاه به درون و خودکفایی که یکی از استراتژی‌های مهم توسعه است، باید پیش از پیش در دستور کار قرار گیرد. ما باید به امکانات داخلی متکی شویم و اقتصاد مقاومتی را تقویت کنیم. اقتصاد مقاومتی از موضوعاتی است که میانی ۵۰ ساله دارد و حتی کشورهای پیشرفته از ۵۰ سال قبل در این زمینه اقدامات جدی در جهت مقاوم‌سازی اقتصادشان انجام داده‌اند. ما

ریل اقتصادی را عوض کنیم!

که دارند، تأمین می‌کنند. در مابقی موارد هم متأسفانه وضع به همین گونه است. آنچه مقام معظم رهبری به آن اشاره کرده‌اند، دقیقاً مطالعه شده است. آمریکایی‌ها در کتاب «هنر تحریم‌ها» همین بحث را دارند که اگر بخواهیم اقتصاد ایران را فلج کنیم، باید تولید را هدف قرار دهیم. امیلواریم مسئولان در قوای سه‌گانه و همه حاکمیت بتوانند در جهت ارتقای تولید همکاری کنند. باید در نظر داشت حذف سود مرکب می‌توانست، هم مشکلات نظام بانکی و هم مشکلات تولید را در کشور حل کند، اما در اواخر سال ۹۷، این موضوع هم در

شعاردادن مسئولان، مشکلی از مشکلات تولید در کشور حل نمی‌شود. از طرف دیگر اقداماتی که باید در این جهت انجام شود، توانمندسازی صنایع کوچک و متوسط کشور است. با مراجعه به آمارها می‌بینیم، جهت‌گیری اعطای تسهیلات بانکی طی سالیان مختلف از تولید برداشته شده و به سمت پیشرفته به‌خوبی از لایه مساعدت و حمایت صرف به سمت لایه بیمه‌ای حرکت کردند و ثمره آن را که رفاه بیشتر و پاکیفیت‌تر برای مردمان آن جوامع بود، چیدند، چراکه بیمه‌های اجتماعی راهی امن و مهم، برای جبران کاستی‌ها، نابرابری‌ها و ایجاد امنیت اجتماعی خصوصاً برای افراد در شرایط خاص است و ما هم در قانون ساختار نظام جامع رفاه آن را به‌خوبی تعریف کرده‌ایم. اما چیزی که ضرورت توجه مجدد به قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی را گوشزد می‌کند پیشامدهایی نظیر حوادث

یادداشت

جمال رزاقی جهرمی

در سال ۹۸ که «رونق تولید» نام‌گذاری شده، نیاز است که مجلس، دولت و همه قوای حکومتی، ریل اقتصاد را تغییر دهند. در واقع ریل‌گذاری فعلی به‌رغم تذکرات رهبری، همچنان قطار اقتصاد کشور را به همان سمت و سوی غلط می‌کشانند، بنابراین نیاز است که این ریل‌گذاری تغییر یابد.

تغییر ریل‌گذاری نیاز به جراحی دارد. در آن راستا، نظام بانکی، قانون کار، نظام مالیاتی کشور، نظام بیمه‌ای و حتی روابط خارجی باید تحت‌تأثیر رونق تولید قرار بگیرند، وگرنه با

سر مقاله

سید حسن موسوی چلک

ادامه از صفحه اول

... همه‌جانبه تدوین کرده است. از نظر من، در این بین جامع‌ترین سیاست‌گذاری در حوزه اجتماعی و شاید مترقی‌ترین آن، در تدوین قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی صورت گرفته است. گرچه در نحوه اجرای این قانون و اساساً در صیانت از روح این قانون کم‌کاری‌هایی صورت گرفته، اما به‌طور کلی در حوزه حمایت‌های اجتماعی کامل‌ترین قانون موجود است به‌طوری که در این قانون می‌بینیم که سطوح مختلف پیشگیری در حوزه اجتماعی مدنظر قرار گرفته. مهم‌ترین مولفه در این قانون به‌زعم من، نقش بیمه‌های اجتماعی است که می‌تواند منجر به کاهش هزینه دولت و پایداری حمایت از افراد مشمول حمایت اجتماعی شود، چنانچه با

در روح قانون ساختار نظام جامع است. این را نباید از یاد برد که مردم در شرایط اضطرار و بحران بیش از شرایط عادی به حمایت‌های چندبعدی و اطمینان‌بخش در سه بخش امدادی، حمایت و توان‌بخشی و بیمه‌ای نیاز دارند. اما با تصویب قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور طبیعتاً اجرای موضوعات مربوط به امداد و... دیگر برعهده وزارت رفاه و زیر مجموعه‌های آن نیست. متأسفانه به نظر من، با این اقدام نتوانستیم از این ظرفیت قانونی که طرح نظام ساختار رفاه و تأمین اجتماعی در اختیار ما گذاشته برای کاهش دغدغه‌ها و آلام مردم آسیب‌دیده در زمان بحران استفاده کنیم که امیلوارم در آینده، رویکرد مثبتی به این قانون و زمینه‌های بهر‌ممندی از ظرفیت‌های مترقی آن ایجاد شود. امید است که با تدبیر وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی تمامی ظرفیت‌های این قانون کلیدی احیا گردد.

رئیس انجمن مددکاری ایران